MØRE OG ROMSDAL TINGRETT

DOM

Avsagt: 01.06.2021 i Møre og Romsdal tingrett, Molde

Saksnr.: 21-068228TVI-TMOR/TMOL

Dommer: Dommerfullmektig Andrea Christina Gundersen

Saken gjelder: Begjæring om behandling av hovedkravet etter midlertidig forføyning

---

Istad Nett AS Advokat Hege Mortensen

mot

Jonas Eik
Odd Einar Hagerup
Cornelius Klaus Eckert
Sissel Anita Aas
Bjørn Andre Halse Myklebust
Kristian Eik
Thomas Øyen

Ingen begrensninger i adgangen til offentlig gjengivelse

DOM

Saken gjelder: Krav om behandling av hovedkrav etter begjæring om midlertidig forføyning

Framstilling av saken

Avanserte måle- og styringssystemer (AMS) er en teknologi som registrerer strømforbruk på timesbasis og sender automatisk informasjon til nettselskapet. AMS-målere blir også kalt smarte strømmålere. Olje- og energidepartementet har vedtatt at alle nettkunder i Norge skal ha slike automatiske strømmålere. I Forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (avregningsforskriften) er nettselskapene gitt pålegg om å installere AMS-målere. Fristen for installeringen var opprinnelig satt til 01.01.2019, men har senere blitt utvidet til 01.01.2021.

Istad Nett sendte i første halvdel av 2018 ut informasjonsbrev til alle sine nettkunder. I brevet ble det opplyst om at alle nettkunder i Norge skal få nye, automatiske strømmålere, og det ble informert om fremgangsmåten ved målerbytte.

I september 2018 sendte Istad Nett ut et nytt brev til de kundene som ikke hadde byttet til AMS-måler, herunder de saksøkte i nærværende sak. Det ble i brevet oppgitt at kunden måtte ta kontakt med Istad Nett dersom man ville unngå årlig gebyr og senere varsel om stenging. I november 2018 sendte Istad ut en siste purring vedrørende installasjon. I dette brevet ble det også opplyst om mulighet for fritak for kravet til installasjon, samt vilkår for dette. Videre ble det gitt informasjon om klageadgang.

På bakgrunn av mottatte stengevarsel, fremmet Jonas Eik, Cornelius Klaus Eckert, Sissel Anita Aas, Bjørn Andre Halse Myklebust, Kristian Eik, Thomas Øyen og Odd Einar Hagerup (heretter **«kundene»**) sammen med fire andre parter begjæring om midlertidig forføyning for Romsdal tingrett (nå Møre og Romsdal tingrett) den 01.10.2020 med påstand om at Istad Nett AS (heretter **«Istad»** eller **«selskapet»**) straks pålegges å trekke tilbake stengevarsel for strøm.

Istad bestred i tilsvar av 06.10.2020 at vilkårene for midlertidig forføyning var oppfylt. Samtidig fremmet selskapet krav om at retten tar stilling til om Istad har rett til å bytte saksøkernes strømmålere til AMS-målere (hovedkravet), jf. tvisteloven § 32-9.

Kundene trakk senere begjæringen om midlertidig forføyning. Istad anførte at begjæringen om midlertidig forføyning likevel måte behandles av tingretten sammen med kravet som var fremmet etter tvisteloven § 32-9. I e-post av 31.10.2020 til kundene opplyste dommer i tingretten at saken ville bli behandlet selv om begjæringen om midlertidig forføyning var trukket, jf. tvisteloven § 18-4. Det ble vist til at saken var trukket etter at den var forkynt

for Istad, og at selskapet ikke aksepterte at saken ble trukket med det forbeholdet som var satt fra kundenes side.

Romsdal tingrett avsa 23.11.2020 kjennelse med slik slutning:

1. *Begjæringen om midlertidig forføyning tas ikke til følge.*
2. *Hovedkravet kommer ikke til pådømmelse.*
3. *Frist for å kreve hovedkravet behandlet i egen sak settes til 23.12.2020.*

I prosesskriv av 17.12.2020 krevde Istad at tingretten behandler hovedkravet. Tingretten ga partene anledning til å uttale seg til spørsmålet om det var nødvendig med overføring av saken til forliksrådet. Romsdal tingrett avsa deretter den 08.01.2021 kjennelse med slik slutning:

Hovedkravet behandles av tingretten.

Kundene anket denne avgjørelsen til Frostating lagmannsrett, som forkastet anken ved kjennelse av 08.04.2021.

Hovedkravet ble besluttet behandlet etter reglene om småkravsprosess. Ingen av partene hadde innvendinger mot dette.

Rettsmøte til muntlig sluttbehandling ble avholdt ved Møre og Romsdal tingrett, Molde, den 11.05.2021. Retten mottok partsforklaring fra to av kundene, partsforklaring fra selskapet, samt fra ett vitne. Det ble foretatt slik dokumentasjon som beskrevet i rettsboken.

Istad Nett AS har i all hovedsak anført følgende:

Tvistetema er hvor vidt de saksøkte er forpliktet til å gi saksøker tilgang til å skifte til AMS-målere på nærmere bestemte tidspunkt. Det avgrenses mot spørsmål vedrørende stengeretten.

Nettselskapenes plikter og rettigheter reguleres både av offentligrettslige regler og av nettleieavtalen.

Istad er gitt områdekonsesjon, jf. energiloven § 3-2, og har etter energiloven § 3-3 plikt til å levere elektrisk energi til alle kunder innenfor det området konsesjonen gjelder for.

I henhold til forskrift om kraftomsetning og nettjenester (FOR 1999-03-11-301) § 3-1 har nettselskapet ansvaret for målere og målerverdier i sitt nettområde. Kunden plikter å gi selskapet tilgang til måleren for sitt anlegg.

Videre er nettselskapene forpliktet til å installere AMS-målere i alle målepunkter, jf. forskriftens § 4-1. Selskapet har ikke plikt til å installere AMS dersom forbruket i målepunktet er lavt og forutsigbart, eller dersom installasjonen er til vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker. De saksøkte har ikke fremmet søknader om fritak for plikten til å installere AMS-målere slik forskriften gir åpning for.

Konklusjonen er at Istad Nett er forpliktet til å installere AMS-målere hos kundene. Ved brudd på gjennomføringen av forskriften kan selskapet ilegges overtredelsesgebyr, jf. energiloven §§ 10-3 og 10-7. Den opprinnelige fristen for å installere AMS-målere var 01.01.2019. Fristen er senere forlenget til 01.01.2021.

Det følger av nettleieavtalen som gjelder mellom Istad Nett og kundene § 5-1 at nettselskapet eier måleutstyret, og skal ha uhindret tilgang til måle- og kommunikasjonsutstyret. Etter § 5-2 skjer måleravlesning i samsvar med nettselskapets rutinger og i samsvar med tariff i forskriften.

Manglende medvirkning fra kunden i forbindelse med installasjon, vedlikehold, måleravlesning eller kontroll av måleutstyr defineres som et vesentlig kontraktsbrudd, jf. avtalens § 7-1.

Mostanden mot å bytte til AMS-målere gjorde at RME vedtok justering av forskriften for å klargjøre partenes rettsstilling ytterligere, jf. RME Høringsdokument nr. 3/2020. Av høringsdokumentets sammendrag fremgår at foreslått endring i forskriftens § 3-1 ikke var en endring av gjeldende rett, men en presisering som var ansett nødvendig.

Hva gjelder forholdet til personvernlovgivningen, vises til utgangspunktet i personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav c, hvoretter behandling av personopplysninger er lovlig dersom

> *«behandlingen er nødvendig for å oppfylle en rettslig forpliktelse som påhviler den behandlingsansvarlige.»*

Det rettslige grunnlaget er forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 4-1, jf. § 1-1.

Bruk av AMS-målere er på generelt grunnlag ikke i strid med personvernregelverket. Kravene til databehandlere overholdes og Istad Nett sikrer at brukerne personvern ivaretas gjennom selskapets personverntiltak.

Av relevant rettspraksis vises til Halden tingretts kjennelse av 16.11.2020, som gjaldt begjæring om midlertidig forføyning med krav om forbud mot stenging av strømleveranse. I kjennelsen viser retten til at nettselskapets plikt til å installere AMS i alle målepunkter.

Retten fant kundenes innsigelser til grunnlaget for stengingen åpenbart grunnløse. Videre uttales det at

> *«…obligatorisk installering av AMS fremstår velbegrunnet og har et beskyttelsesverdig formål, som under enhver omstendighet må veie tyngre enn de ulemper saksøkerne opplever.»*

Vedrørende helseplager som følge av AMS-måler uttaler Elklagenemnde følgende i sin sak 2019-327:

> *«Som en forutsetning for at unntaket (forskriftens § 4-1) skal kunne gis i slike tilfeller, må helseplagene være vurdert av helsepersonell og funnet reelle. Dokumentasjon må fremlegges.»*

Videre uttaler nemnda i sin sak 2019-393:

> *«Klager har imidlertid ikke konkretisert, og heller ikke dokumentert, noen helseplager eller at det er stråling fra AMS-målere uten kommunikasjonsenhet.»*

Olje- og energidepartementet har i sitt vedtak av 20.06.2020 konkludert med at installasjon av AMS-målere ikke representerer helsefare. Videre finner departementet at hensynet til personvern er godt ivaretatt av nettselskapene.

Istad Nett AS' påstand:

1. De saksøkte plikter å gi Istad Nett AS adgang til å installere nye AMS-målere på målepunkt med følgende måle-id og adresse:

    a. Jonas Eik, målenummer 3110, Margareta Dahls gate 38, 6413 Molde og målenummer 37162, Håkon Herdebreis veg 644
    b. Odd Einar Hagerup, målenummer 15887, Tornesvegen 489, 6443 Tornes i Romsdal
    c. Cornelius Eckert og Linda Bergseth, målenummer 44803, Stavlundvegen 20, 6430 Bud
    d. Sissel Anita Aas, målenummer 42377, Segleneset 14, 1. etg, 6408 Aureosen
    e. Bjørn Andre Halse Myklebust, målenummer 19377989, Nakkevegen 24, 6455 Kortgarden
    f. Kristian Eik, målenummer 49378, Langåsvegen 10 A, 6450 Hjelset
    g. Thomas Øyen, målenummer 18401399, Trøbakken 16, 6633 Gjemnes

2. Partene bærer sine egne kostnader.

Kundene har i all hovedsak anført følgende:

Istad Nett har ikke tvangsgrunnlag til å få rettens kjennelse om å tvangsinstallere AMS-målere i kundenes hjem.

En AMS-måler, selv når kommunikasjonsdelen er borte, er ikke bare en måler, men har andre komponenter. AMS-målere er besluttet installert som et ledd i effektivisering, men de helsemessige konsekvensene er ikke tilstrekkelig utredet og omfattende forskning er ikke tilbørlig hensyntatt. Det vises i denne sammenheng både til egne erfaringer med reaksjoner etter eksponering for elektromagnetiske felt, samt forskning som tilsier helseplager og risiko for dette ved eksponering over tid.

AMS-målere med eller uten radiosendere skapet et miljø der mikrobølger alene eller sammen med andre skaper en forhøyet risiko for helseplager. Risikoen for helseplager vedvarer selv etter at måleren er fjernet. Påstanden om at AMS-måleren kun avgir en svak stråling skyldes en feilmåling. Påstanden om a eksponering er ufarlig er i strid med etablert forskning og gjeldende normer for forbrukerbeskyttelse. Det anføres at utredning om AMS-målere er gjort på uforsvarlig vis.

Grunnloven § 112 gir alle rett til et miljø som sikrer helse. Forskningen fra 1988 fra Statens strålevern er ikke lenger aktuelt i dagens samfunn, og myndighetene må iverksette tiltak og oppdatere de tidligere fastsatte stråleverdier som ikke lenger er gyldige.

Gjennom deler av 2018 har Istad Nett registrert korrespondanse fra kundene. Meldingsforespørslene som gikk ut til alle fra Bratseth AS var følgende:

> *«Hei, Din måler skal byttes dato …. Passer tidspunktet? Svar ok, passer ikke tidspunktet, svar kun nei. (…)»*

Her svarte noen av kundene «nei», altså at tiden ikke passet. Andre skrev at de ikke ønsket måler, eller at de var redde for stråling, overvåkning og helseskade. Kundenes svar har Istad registrert som bevis for at de nekter å få installert AMS-måler.

Det vises til NVE sitt skriv av 07.12.2016 om dispensasjon fra kravet om installasjon av AMS-måler. Her står det blant annet følgende:

> *«NVE vil samtidig anbefale nettselskapene inntil videre å ikke være restriktive i praktiseringen av forskriften § 4-1 bokstav a) og b). Dette innebærer at nettselskapene bør kunne gi et midlertidig fritak for de kunder som av ulike årsaker måtte motsette seg eller ikke ønsker å bytte til en AMS-måler. Dette kan også gjelde kunder som nekter nettselskaper tilgang til eksisterende måler.*
> *(…)*

Når bl.a. omfanget og grunnlaget for fritak er kjent etter 2018, vil NVE i samråd med bransjen kunne ta stilling til og eventuelt fastsette mer permanente kriterier for fortsatt fritak. Det er derfor viktig at nettselskapene registrerer de fritakene som gjøres og ikke minst på hvilket grunnlag fritaket er gjort.»

Videre vises til Olje- og energidepartementets svar på en henvendelse om installasjon av nye strømmålere datert 06.03.2017. Her fremgår det at frem mot fristen for utrulling av AMS-målere ikke vil bli lagt til grunn en streng praktisering av unntaksregelen. Dermed vil nettselskapene kunne gi midlertidige fritak for kunder som av forskjellige grunner motsetter seg å bytte til AMS-måler.

På denne bakgrunn kan ikke de svar som de ble registrert hos Istad fra kundene i 2018 brukes som grunnlag for å sende varsel om stenging av strøm ett år senere, eller som tvangsgrunnlag i en rettslig prosess på nåværende tidspunkt. Både NVE og OED hadde på dette tidspunkt gitt uttrykk for at unntaksregelen for installering ikke skulle praktiseres strengt.

Istad Nett sendte brev både den 25.09.2018 og 19.11.2018 til alle de saksøkte, hvor det ble purret på målerbytte. Allerede da startet trusler om stenging av de saksøktes strømanlegg dersom kundene ikke selv tok kontakt med Istad for å avtale tidspunkt for å bytte måleren. Det vises i denne sammenheng til RME sin oppsummeringsrapport nr. 8/2020, hvor det blant annet fremgår følgende:

«Forbrukertilsynet *har merket seg at RME i høringsdokumentet presiserer at nettselskapene kun skal ha adgang dersom de har et saklig behov, at nettselskapet må avtale tidspunkt for tilgang med sluttbrukeren, og at personell som møter opp hos sluttbrukeren må legitimere tydelig at de kommer fra eller på vegne av selskapet. Forbrukertilsynet mener at slike kvalifiserende krav burde vært inntatt i forskriften. Som et minimum burde det presiseres i nytt § 3-1 annet ledd at sluttbruker kun plikter å gi nettselskapet i sitt område adgang til måleren for anlegge sitt dersom nettselskapet har saklig behov for dette.»*

De saksøkte slutter seg til Forbrukertilsynets merknader. Etter å ha sendt ut de to brevene høsten 2018, forsøker Istad nå å gjøre kundene ansvarlig for ikke å ha tatt kontakt med nettselskapet for å avtale målerbytte, når det er selskapets ansvar selv å avtale tid med kundene. Manglende svar fra kundene har blitt registrert som bevis for nekting på AMS-måler. Kundene kan ikke lastet for å ikke ha tatt kontakt med Istad, og manglende svar kan ikke brukes som tvangsgrunnlag.

Videre stilles det spørsmålstegn ved kraftselskapenes rettigheter til å motta og behandle legeerklæringer fra sine kunder. De fleste av de saksøkte har legeerklæring, men mener at

det ikke er riktig at kraftselskapene skal ha rett til å motta slike personopplysninger. Det er ikke klart for de saksøkte hvilket system selskapet har for å behandle slike opplysninger.

Det anføres videre at nettselskapene ikke har plikt til å bytte gamle målere ved fritak for AMS-måler. Det vises i denne sammenheng til Olje- og energidepartementets brev av 14.11.2019. Her oppgis blant annet at det er opp til hvert enkelt nettselskap å bestemme om kunder med fritak for AMS-måler skal få beholde gammel strømmåler eller ikke.

På samme måte skriver NVE i sitt skriv av 24.06.2020 til Advokatfirmaet Schjødt følgende:

> *«Nettselskapene har etter dette* rett *til å bytte ut målere også hos kunder som får fritak, men ingen direkte plikt etter energiloven og tilhørende forskrift.»*

Så lenge krav fra Justervesenet bli ivaretatt, står nettselskapene fritt i spørsmålet om måleutstyr skal byttes ut.

I sitt vedtak av 28.01.2021 viser NVE til at kunder har krav på fritak fra installasjon på AMs-måler ved dokumentert ulempe. Unntaksregelen ble utformet for å ta hensyn til de som opplevde at det ble belastende å få en AMS-måler i hus. Det følger også av bestemmelsen at nettselskaper så langt det er mulig skal tilpasse seg kundens behov.

Saksøkte Odd Einar Hagerup har under saksforberedelsen anført at han ikke lenger er part i saken.

Kundenes påstand

1. De saksøkte frifinnes.

2. Partene bærer sine egne kostnader.

Rettens vurdering

Sakens tvistetema er om de saksøkte kundene er forpliktet til å gi Istad Nett adgang til å skifte AMS-målere på nærmere bestemte målepunkt.

Retten er gjort kjent med at saksøkte Hagerup under saksforberedelsen har oppgitt å ikke lenger være part i saken. Det er ikke inngått forlik mellom Hagerup og saksøker, og retten kan ikke se at saken kan heves for hans vedkommende.

På bakgrunn av kommunikasjonen som har vært mellom partene forut for saken og partsforklaringer, legger retten til grunn at de saksøkte har motsatt seg installering av

AMS-målere. Begrunnelsene for dette er knyttet særlig til bekymring for de helsemessige konsekvenser slike målere kan ha og for Istad Netts behandling av personopplysninger.

Kundene mottok en SMS fra Bratseth AS, som utførte installeringen av AMS på vegne av Istad, hvor det ble foreslått en dato for skifte. Dersom tidspunktet ikke passet ble kunden bedt om å svare «nei». Kundene har oppgitt at et slikt svar automatisk ble registrert hos Istad som nekt til å installere AMS, selv om bakgrunnen for svaret kunne være at tidspunktet for bytte ikke passet. Retten kan imidlertid ikke se at dette er forhold av betydning for utfallet i foreliggende sak, all den tid det er utvilsomt at kundene ikke ønsker å installere måleren. Foreliggende sak har ikke sitt utspring i en misforståelse knyttet til nevnte SMS-utveksling. Kundene har også hatt flere anledninger til å la måleren installeres, både før og etter at den rettslige prosessen ble igangsatt ved begjæring om midlertidig forføyning.

Istad Nett innehar områdekonsesjon etter energiloven § 3-2 i det aktuelle området i saken, og eier det elektriske nettet som kundenes anlegg er tilknyttet. I henhold til energiloven § 3-3 er Istad Nett forpliktet til å levere elektrisk energi til alle kunder innenfor det geografiske området konsesjonen gjelder for.

Etter energiloven § 10-3 første ledd kan Istad Nett, ved overtredelse av loven eller bestemmelser eller pålegg gitt medhold av loven, ilegges tvangsmulkt. Videre kan selskapet ved overtredelser av lov eller forskrift som beskrevet i § 10-7 ilegges overtredelsesgebyr.

Det følger av § 3-1 i Forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (avregningsforskriften) at nettselskapet er ansvarlig for alle målere og måleverdier i sitt nettområde. I bestemmelsens annet ledd er følgende slått fast:

> *«Sluttbruker plikter å gi nettselskapet i sitt nettområde adgang til måleren for anlegget sitt.»*

Annet ledd ble innført ved endring av avregningsforskriften med virkning fra 01.02.2021. Det fremkommer imidlertid at RMEs Høringsdokument 8/2020 at endringen var ment som en presisering av sluttbrukers plikt, og innebar ikke en endring i gjeldende rettstilstand. I Høringsnotatet punkt 4.2.2 bemerker RME følgende om nettselskapets adgang til elektrisitetsmåler:

> *«I forslaget til nytt andre ledd foreslår vi å forskriftsfeste en plikt for sluttbrukeren til å gi nettselskapet adgang til elektrisitetsmåleren. Denne plikten gjelder selv om måleren befinner seg på innsiden av boligen. Forslaget innebærer at sluttbrukerens*

plikt vil fremgå uttrykkelig av bestemmelsen, selv om vi legger til grunn at en slik plikt også følger indirekte av første ledd.

RME legger til grunn at nettselskapet i de aller fleste tilfellene får adgang til måleren etter avtale med sluttbrukeren. Det kan likevel være hensiktsmessig at plikten sluttbrukeren har til å gi nettselskapet adgang til måleren følger tydelig av regelverket.

Nettselskapene skal bare ha adgang dersom de har et saklig behov, for eksempel kontroll av målerstand, oppgradering, vedlikehold eller utskiftning av måler. Nettselskapet må avtale tidspunkt for tilgang med sluttbrukeren, og personell som møter hos sluttbrukeren må legitimere tydelig at de kommer fra eller på vegne av nettselskapet.»

Utgangspunktet etter dette er at kunden plikter å la nettselskapet få adgang dersom det foreligger et saklig behov. Installering av AMS-måler må anses å oppfylle kriteriene til «saklig behov». Retten viser i denne sammenheng til avregningsforskriften § 4-1, som pålegger nettselskapet en plikt til å installere AMS. Første til tredje ledd lyder som følger:

«Nettselskap skal i hvert enkelt målepunkt installere AMS.

Nettselskapene har ikke plikt til å installere AMS dersom:
a. forbruket i målepunktet er lavt og uforutsigbart,
b. installasjonen er til vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker.

Dersom nettselskap og sluttbruker er uenig om installasjon av AMS, kan saken fremlegges for Reguleringsmyndigheten for energi til avgjørelse.»

Bestemmelsens annet ledd åpner for unntak fra plikten til å installere AMS. Leddets bokstav a kommer ikke til anvendelse i foreliggende sak. Bokstav b slår fast at ulempen må være «vesentlig og dokumenterbar» for sluttbruker for at nettselskapet skal anses unntatt fra plikten til å installasjon. Hva gjelder kravene til dokumentasjon, vises til Elklagenemndas avgjørelse i sak ELKN-2019-327:

«Som en forutsetning for at unntak skal kunne gis i slike tilfeller, må helseplagene være vurdert av helsepersonell og funnet reelle. Dokumentasjon må fremlegges.»

Som også opplyst i brev fra Istad til kundene, har de hatt mulighet til å søke om fritak for installering AMS-måler ved å fremlegge erklæring fra lege eller psykolog. Even Blakstad, leder for Istads kundeavdeling, oppgav i sin forklaring for retten at de har innvilget fritak til samtlige kunder som har fremlagt nødvendig dokumentasjon. Istad har ikke foretatt en egen vurdering av innholdet i erklæringen fra lege eller psykolog.

Retten legger til grunn at ingen av de saksøkte har søkt om fritak. Det er oppgitt ulike begrunnelser for dette. Slik retten forstår det, har årsakene hovedsakelig vært knyttet til at man ikke har ønsket å gi Istad tilgang til helseopplysninger, samt at noen kunder har opplevd å ikke få nødvendig erklæring fra sin lege. Retten kan ikke se at kundene har sannsynliggjort at de av helsemessige årsaker ikke kan installere AMS.

Kundene har vist til uttalelser i skriv fra NVE fra 2016 og i et brev fra OED fra 2017, hvor det anbefales at nettselskapene ikke praktiserer unntaksregelen strengt frem mot fristen i januar 2019. Til dette vil retten bemerke at den ikke finner det tvilsomt hva som er gjeldende rett i dag, og at det ved fortolkning av avregningsforskriften § 4-1 annet ledd ikke er avgjørende at man i den første tiden for AMS-utrullingen ikke anså det nødvendig å være restriktive ved praktisering av unntaksregelen. Igjen vises til at de saksøkte ikke har søkt om fritak.

Kundene er også etter nettleieavtalen forpliktet til å gi nettselskapet tilgang til egen strømmåler. Av avtalen§ 4-2 fremgår blant annet følgende:

> *«Nettselskapet har som hovedregel en plikt til å gi alle adgang til nettet (tilknytningsplikt). Tilknytningen skjer i samsvar med de til enhver tid gjeldende offentligrettslige krav og Nettselskapets tilknytningsvilkår.*
> *(...)*
> *Kunden plikter å medvirke lojalt til oppfyllelse av forpliktelser i tilknytning til kontraktsforholdet, herunder ved å yte medvirkning som er rimelig og nødvendig for at Nettselskapet skal kunne oppfylle sine lov- og forskriftsmessige forpliktelser.»*

Avtalen § 5-1 om installasjon og drift av måleutstyr lyder som følger:

> *«Nettselskapet bestemmer type måleutstyr, eier måleutstyret og har ansvaret for a godkjent måleutstyr installeres, samt drift og kontroll av dette, jf. lov om måleenheter, måling mm (LOV-2007-01-26-4). Nettselskapet kan for egen regning bytte måleutstyret ved behov. For å oppnå automatisk avlesning kan Nettselskapet kreve kommunikasjonsutstyr (antenne) utenfor målerfeltet. Nettselskapet skal ha uhindret adgang til måle- og kommunikasjonsutstyret.»*

Avtalen § 7-1 gir Nettselskapet adgang til å stenge kundens anlegg dersom det foreligger vesentlig kontraktsbrudd fra kundens side. Som vesentlig kontraktsbrudd oppgis eksempelvis *«manglende medvirkning til Nettselskapets oppfyllelse av lov- og forskriftsfastsatte forpliktelser og vesentlig brudd på krav til medvirkning i forbindelse med installasjon, vedlikehold, måleravlesing eller kontroll av utstyr.»*

I foreliggende sak har kundene ikke akseptert installering av AMS. Etter rettens syn er det liten tvil om at manglende medvirkning til installering utgjør et vesentlig kontraktsbrudd. Retten viser i denne sammenheng til Halden tingretts kjennelse av 16.11.2020, hvor retten, blant annet under henvisning til vedtak fra Elklagenemnda, kom til at det forelå et vesentlig kontraktsbrudd fra kundene på bakgrunn av manglende medvirkning til installering av AMS. Retten går ikke videre inn på spørsmålet om nettselskapets adgang til i slike tilfeller å stenge anlegget, da dette spørsmålet ikke er til behandling for retten i foreliggende sak.

Hva gjelder behandling av personopplysninger, finner retten at installering og bruk av AMS-målere ikke på generelt grunnlag kan anses å være i strid med personvernregelverket. I henhold til utgangspunktet i personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav c, er behandling av personopplysninger lovlig dersom behandlingen er *«nødvendig for å oppfylle en rettslig forpliktelse som påhviler den behandlingsansvarlige»*. Som vist til over er nettselskapene forpliktet å installere AMS-målere, jf. avregningsforskriften § 4-1, jf. § 1-1.

Videre finner retten det ikke sannsynliggjort at Istads behandling av personopplysninger ikke er tilfredsstillende. Retten viser i denne sammenheng til Blakstads forklaring for retten, hvor han redegjorde for selskapets rutiner for mottak og oppbevaring av personopplysninger i forbindelse med søknader om fritak. Blakstad forklarte at dokumenter med kunders helseopplysninger blir unntatt offentligheten, og videre at de oppbevares som fysiske dokumenter og ligger innelåst. Dokumentene ligger ikke elektronisk i noe saksbehandlingssystem. Retten kan ikke se at slik håndtering er i strid med gjeldende regelverk knyttet til behandling av denne typen personopplysninger.

De saksøkte har anført at AMS-målere utgjør en risiko for helsen og at plikten til å installere måleren innebærer brudd på Grunnloven § 112.

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet konkluderer i sin uttalelse av 21.08.2017 med at strålingen fra AMS-målere er så svak at den ikke er helsefarlig. Videre uttales det:

> *«Ekspertgrupper og vitenskapelige komitéer gjennomgår all tilgjengelig forskning på strålingsområdet jevnlig. Alle forskningsresultater so oppfyller de vitenskapelige kvalitetskravene legges til grunn. Noen stikkord her er reproduserbarhet, metodekvalitet, objektivitet og fagvurderte publikasjoner i anerkjente vitenskapelige tidsskrifter.* ***Gjennomgangene viser at eksponering fra mobil- og radiosendere ikke er farlig for helsa så lenge nivåene er under anbefalte grenseverdier.*** *Dette er vitenskapelig baserte grenseverdier som Norge og de aller fleste land i verden følger.*
>
> *Strålevernet er ikke kjent med at noe land har lavere grenseverdier som er basert på et vitenskapelig grunnlag. Strålevernet er kjent med at enkelt hevder at det finnes ny*

forskning som myndighetene ikke tar hensyn til, men det viser seg ofte at dette er forskning som ikke oppfyller de vitenskapelige kvalitetskravene.»

OED har også uttalt seg om bekymringene knytte til helserisikoen, blant annet i sitt vedtak 30.06.2020 hvor det fremgår følgende:

«Når det gjelder spørsmål om evt. helsemessige virkninger av AMS, støtter departementet seg på vurderinger og anbefalinger som gjøres av norske helsemyndigheter. Departementet bemerker at Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (tidligere Statens strålevern), som relevant fagmyndighet for strålevern i Norge, tydelig slår fast at elektromagnetiske felt fra de nye strømmålerne er svært svake og ikke representerer noen helsefare. Et eget utvalg ble for noen år siden satt sammen for å undersøke forskningen som var gjort om temaet. Konklusjonen var at det ikke finnes vitenskapelig grunnlag for å hevde at det er en sammenheng mellom helseplager og svake radiofrekvente felt. Også Helsedirektoratet understreker at det ikke er dokumentert sammenheng mellom helseplager og så svak stråling. (…).»

Retten kan ikke se at fra saksøktes side er sannsynliggjort at AMS-målere utgjør en helserisiko som medfører brudd på Grunnloven § 112. Retten står da igjen med de siterte uttalelser fra norske myndigheter og legger disse til grunn.

Retten finner etter dette at de saksøkte plikter å gi Istad Nett AS adgang til å installere nye AMS-målere på målepunkter som fremgår av slutningen.

Sakskostnader

Det er ikke nedlagt påstand om sakskostnader og disse tilkjennes ikke.

Dommen er ikke avsagt innen lovens frist. Grunnen er sykdom og andre gjøremål i domstolen.

DOMSSLUTNING

1. De saksøkte plikter å gi Istad Nett AS adgang til å installere nye AMS-målere på målepunkter med følgende måle-id og adresse:

    a. Jonas Eik, målenummer 3110, Margareta Dahls gate 38, 6413 Molde og målenummer 37162, Håkon Herdebreis veg 644
    b. Odd Einar Hagerup, målenummer 15887, Tornesvegen 489, 6443 Tornes i Romsdal
    c. Cornelius Eckert og Linda Bergseth, målenummer 44803, Stavlundvegen 20, 6430 Bud
    d. Sissel Anita Aas, målenummer 42377, Segleneset 14, 1. etg., 6408 Aureosen
    e. Bjørn Andre Halse Myklebust, målenummer 19377989, Nakkvegen 24, 6455 Kortgarden
    f. Kristian Eik, målenummer 49378, Langåsvegen 10 A, 6450 Hjelset
    g. Thomas Øyen, målenummer 18401399, Trøbakken 16, 6633 Gjemnes

2. Partene bærer egne kostnader.

Retten hevet

Andrea Christina Gundersen

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr
Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?
I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten
Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

<u>Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner</u>
Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten
En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett
Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling.
Hvis de blir tatt til behandling, er det som regel hvis spørsmålet har betydning utover den aktuelle saken, hvis andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller hvis saken reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.

MØRE OG ROMSDAL TINGRETT

DOM

Avsagt:	01.06.2021 i Møre og Romsdal tingrett, Molde
Saksnr.:	21-068228TVI-TMOR/TMOL
Dommer:	Dommerfullmektig Andrea Christina Gundersen
Saken gjelder:	Begjæring om behandling av hovedkravet etter midlertidig forføyning

---

Istad Nett AS — Advokat Hege Mortensen

mot

Jonas Eik
Odd Einar Hagerup
Cornelius Klaus Eckert
Sissel Anita Aas
Bjørn Andre Halse Myklebust
Kristian Eik
Thomas Øyen

Ingen begrensninger i adgangen til offentlig gjengivelse

DOM

Saken gjelder: Krav om behandling av hovedkrav etter begjæring om midlertidig forføyning

Framstilling av saken

Avanserte måle- og styringssystemer (AMS) er en teknologi som registrerer strømforbruk på timesbasis og sender automatisk informasjon til nettselskapet. AMS-målere blir også kalt smarte strømmålere. Olje- og energidepartementet har vedtatt at alle nettkunder i Norge skal ha slike automatiske strømmålere. I forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (avregningsforskriften) er nettselskapene gitt pålegg om å installere AMS-målere. Fristen for installeringen var opprinnelig satt til 01.01.2019, men har senere blitt utvidet til 01.01.2021.

Istad Nett sendte i første halvdel av 2018 ut informasjonsbrev til alle sine nettkunder. I brevet ble det opplyst om at alle nettkunder i Norge skal få nye, automatiske strømmålere, og det ble informert om fremgangsmåten ved målerbytte.

I september 2018 sendte Istad Nett ut et nytt brev til de kundene som ikke hadde byttet til AMS-måler, herunder de saksøkte i nærværende sak. Det ble i brevet oppgitt at kunden måtte ta kontakt med Istad Nett dersom man ville unngå årlig gebyr og senere varsel om stenging. I november 2018 sendte Istad ut en siste purring vedrørende installasjon. I dette brevet ble det også opplyst om mulighet for fritak for kravet til installasjon, samt vilkår for dette. Videre ble det gitt informasjon om klageadgang.

På bakgrunn av mottatte stengevarsel, fremmet Jonas Eik, Cornelius Klaus Eckert, Sissel Anita Aas, Bjørn Andre Halse Myklebust, Kristian Eik, Thomas Øyen og Odd Einar Hagerup (heretter **«kundene»**) sammen med fire andre parter begjæring om midlertidig forføyning for Romsdal tingrett (nå Møre og Romsdal tingrett) den 01.10.2020 med påstand om at Istad Nett AS (heretter **«Istad»** eller **«selskapet»**) straks pålegges å trekke tilbake stengevarsel for strøm.

Istad bestred i tilsvar av 06.10.2020 at vilkårene for midlertidig forføyning var oppfylt. Samtidig fremmet selskapet krav om at retten tar stilling til om Istad har rett til å bytte saksøkernes strømmålere til AMS-målere (hovedkravet), jf. tvisteloven § 32-9.

Kundene trakk senere begjæringen om midlertidig forføyning. Istad anførte at begjæringen om midlertidig forføyning likevel måtte behandles av tingretten sammen med kravet som var fremmet etter tvisteloven § 32-9. I e-post av 31.10.2020 til kundene opplyste dommer i tingretten at saken ville bli behandlet selv om begjæringen om midlertidig forføyning var trukket, jf. tvisteloven § 18-4. Det ble vist til at saken var trukket etter at den var forkynt

for Istad, og at selskapet ikke aksepterte at saken ble trukket med det forbeholdet som var satt fra kundenes side.

Romsdal tingrett avsa 23.11.2020 kjennelse med slik slutning:

1. *Begjæringen om midlertidig forføyning tas ikke til følge.*
2. *Hovedkravet kommer ikke til pådømmelse.*
3. *Frist for å kreve hovedkravet behandlet i egen sak settes til 23.12.2020.*

I prosesskriv av 17.12.2020 krevde Istad at tingretten behandler hovedkravet. Tingretten ga partene anledning til å uttale seg til spørsmålet om det var nødvendig med overføring av saken til forliksrådet. Romsdal tingrett avsa deretter den 08.01.2021 kjennelse med slik slutning:

Hovedkravet behandles av tingretten.

Kundene anket denne avgjørelsen til Frostating lagmannsrett, som forkastet anken ved kjennelse av 08.04.2021.

Hovedkravet ble besluttet behandlet etter reglene om småkravsprosess. Ingen av partene hadde innvendinger mot dette.

Rettsmøte til muntlig sluttbehandling ble avholdt ved Møre og Romsdal tingrett, Molde, den 11.05.2021. Retten mottok partsforklaring fra to av kundene, partsforklaring fra selskapet, samt fra ett vitne. Det ble foretatt slik dokumentasjon som beskrevet i rettsboken.

Istad Nett AS har i all hovedsak anført følgende:

Tvistetema er hvor vidt de saksøkte er forpliktet til å gi saksøker tilgang til å skifte til AMS-målere på nærmere bestemte tidspunkt. Det avgrenses mot spørsmål vedrørende stengeretten.

Nettselskapenes plikter og rettigheter reguleres både av offentligrettslige regler og av nettleieavtalen.

Istad er gitt områdekonsesjon, jf. energiloven § 3-2, og har etter energiloven § 3-3 plikt til å levere elektrisk energi til alle kunder innenfor det området konsesjonen gjelder for.

I henhold til forskrift om kraftomsetning og nettjenester (FOR 1999-03-11-301) § 3-1 har nettselskapet ansvaret for målere og målerverdier i sitt nettområde. Kunden plikter å gi selskapet tilgang til måleren for sitt anlegg.

Videre er nettselskapene forpliktet til å installere AMS-målere i alle målepunkter, jf. forskriftens § 4-1. Selskapet har ikke plikt til å installere AMS dersom forbruket i målepunktet er lavt og forutsigbart, eller dersom installasjonen er til vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker. De saksøkte har ikke fremmet søknader om fritak for plikten til å installere AMS-målere slik forskriften gir åpning for.

Konklusjonen er at Istad Nett er forpliktet til å installere AMS-målere hos kundene. Ved brudd på gjennomføringen av forskriften kan selskapet ilegges overtredelsesgebyr, jf. energiloven §§ 10-3 og 10-7. Den opprinnelige fristen for å installere AMS-målere var 01.01.2019. Fristen er senere forlenget til 01.01.2021.

Det følger av nettleieavtalen som gjelder mellom Istad Nett og kundene § 5-1 at nettselskapet eier måleutstyret, og skal ha uhindret tilgang til måle- og kommunikasjonsutstyret. Etter § 5-2 skjer måleravlesning i samsvar med nettselskapets rutiner og i samsvar med tariff i forskriften.

Manglende medvirkning fra kunden i forbindelse med installasjon, vedlikehold, måleravlesning eller kontroll av måleutstyr defineres som et vesentlig kontraktsbrudd, jf. avtalens § 7-1.

Motstanden mot å bytte til AMS-målere gjorde at RME vedtok justering av forskriften for å klargjøre partenes rettsstilling ytterligere, jf. RME Høringsdokument nr. 3/2020. Av høringsdokumentets sammendrag fremgår at foreslått endring i forskriftens § 3-1 ikke var en endring av gjeldende rett, men en presisering som var ansett nødvendig.

Hva gjelder forholdet til personvernlovgivningen, vises til utgangspunktet i personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav c, hvoretter behandling av personopplysninger er lovlig dersom

> *«behandlingen er nødvendig for å oppfylle en rettslig forpliktelse som påhviler den behandlingsansvarlige.»*

Det rettslige grunnlaget er forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 4-1, jf. § 1-1.

Bruk av AMS-målere er på generelt grunnlag ikke i strid med personvernregelverket. Kravene til databehandlere overholdes og Istad Nett sikrer at brukerne personvern ivaretas gjennom selskapets personverntiltak.

Av relevant rettspraksis vises til Halden tingretts kjennelse av 16.11.2020, som gjaldt begjæring om midlertidig forføyning med krav om forbud mot stenging av strømleveranse. I kjennelsen viser retten til at nettselskapets plikt til å installere AMS i alle målepunkter.

Retten fant kundenes innsigelser til grunnlaget for stengingen åpenbart grunnløse. Videre uttales det at

> *«...obligatorisk installering av AMS fremstår velbegrunnet og har et beskyttelsesverdig formål, som under enhver omstendighet må veie tyngre enn de ulemper saksøkerne opplever.»*

Vedrørende helseplager som følge av AMS-måler uttaler Elklagenemnde følgende i sin sak 2019-327:

> *«Som en forutsetning for at unntaket (forskriftens § 4-1) skal kunne gis i slike tilfeller, må helseplagene være vurdert av helsepersonell og funnet reelle. Dokumentasjon må fremlegges.»*

Videre uttaler nemnda i sin sak 2019-393:

> *«Klager har imidlertid ikke konkretisert, og heller ikke dokumentert, noen helseplager eller at det er stråling fra AMS-målere uten kommunikasjonsenhet.»*

Olje- og energidepartementet har i sitt vedtak av 20.06.2020 konkludert med at installasjon av AMS-målere ikke representerer helsefare. Videre finner departementet at hensynet til personvern er godt ivaretatt av nettselskapene.

Istad Nett AS' påstand:

1. De saksøkte plikter å gi Istad Nett AS adgang til å installere nye AMS-målere på målepunkt med følgende måle-id og adresse:

    a. Jonas Eik, målenummer 3110, Margareta Dahls gate 38, 6413 Molde og målenummer 37162, Håkon Herdebreis veg 644
    b. Odd Einar Hagerup, målenummer 15887, Tornesvegen 489, 6443 Tornes i Romsdal
    c. Cornelius Eckert og Linda Bergseth, målenummer 44803, Stavlundvegen 20, 6430 Bud
    d. Sissel Anita Aas, målenummer 42377, Segleneset 14, 1. etg, 6408 Aureosen
    e. Bjørn Andre Halse Myklebust, målenummer 19377989, Nakkevegen 24, 6455 Kortgarden
    f. Kristian Eik, målenummer 49378, Langåsvegen 10 A, 6450 Hjelset
    g. Thomas Øyen, målenummer 18401399, Trøbakken 16, 6633 Gjemnes

2. Partene bærer sine egne kostnader.

Kundene har i all hovedsak anført følgende:

Istad Nett har ikke tvangsgrunnlag til å få rettens kjennelse om å tvangsinstallere AMS-målere i kundenes hjem.

En AMS-måler, selv når kommunikasjonsdelen er borte, er ikke bare en måler, men har andre komponenter. AMS-målere er besluttet installert som et ledd i effektivisering, men de helsemessige konsekvensene er ikke tilstrekkelig utredet og omfattende forskning er ikke tilbørlig hensyntatt. Det vises i denne sammenheng både til egne erfaringer med reaksjoner etter eksponering for elektromagnetiske felt, samt forskning som tilsier helseplager og risiko for dette ved eksponering over tid.

AMS-målere med eller uten radiosendere skapet et miljø der mikrobølger alene eller sammen med andre skaper en forhøyet risiko for helseplager. Risikoen for helseplager vedvarer selv etter at måleren er fjernet. Påstanden om at AMS-måleren kun avgir en svak stråling skyldes en feilmåling. Påstanden om a eksponering er ufarlig er i strid med etablert forskning og gjeldende normer for forbrukerbeskyttelse. Det anføres at utredning om AMS-målere er gjort på uforsvarlig vis.

Grunnloven § 112 gir alle rett til et miljø som sikrer helse. Forskningen fra 1988 fra Statens strålevern er ikke lenger aktuelt i dagens samfunn, og myndighetene må iverksette tiltak og oppdatere de tidligere fastsatte stråleverdier som ikke lenger er gyldige.

Gjennom deler av 2018 har Istad Nett registrert korrespondanse fra kundene. Meldingsforespørslene som gikk ut til alle fra Bratseth AS var følgende:

> *«Hei, Din måler skal byttes dato .... Passer tidspunktet? Svar ok, passer ikke tidspunktet, svar kun nei. (...)»*

Her svarte noen av kundene «nei», altså at tiden ikke passet. Andre skrev at de ikke ønsket måler, eller at de var redde for stråling, overvåkning og helseskade. Kundenes svar har Istad registrert som bevis for at de nekter å få installert AMS-måler.

Det vises til NVE sitt skriv av 07.12.2016 om dispensasjon fra kravet om installasjon av AMS-måler. Her står det blant annet følgende:

> *«NVE vil samtidig anbefale nettselskapene inntil videre å ikke være restriktive i praktiseringen av forskriften § 4-1 bokstav a) og b). Dette innebærer at nettselskapene bør kunne gi et midlertidig fritak for de kunder som av ulike årsaker måtte motsette seg eller ikke ønsker å bytte til en AMS-måler. Dette kan også gjelde kunder som nekter nettselskaper tilgang til eksisterende måler.*
> *(...)*

Når bl.a. omfanget og grunnlaget for fritak er kjent etter 2018, vil NVE i samråd med bransjen kunne ta stilling til og eventuelt fastsette mer permanente kriterier for fortsatt fritak. Det er derfor viktig at nettselskapene registrerer de fritakene som gjøres og ikke minst på hvilket grunnlag fritaket er gjort.»

Videre vises til Olje- og energidepartementets svar på en henvendelse om installasjon av nye strømmålere datert 06.03.2017. Her fremgår det at frem mot fristen for utrulling av AMS-målere ikke vil bli lagt til grunn en streng praktisering av unntaksregelen. Dermed vil nettselskapene kunne gi midlertidige fritak for kunder som av forskjellige grunner motsetter seg å bytte til AMS-måler.

På denne bakgrunn kan ikke de svar som de ble registrert hos Istad fra kundene i 2018 brukes som grunnlag for å sende varsel om stenging av strøm ett år senere, eller som tvangsgrunnlag i en rettslig prosess på nåværende tidspunkt. Både NVE og OED hadde på dette tidspunkt gitt uttrykk for at unntaksregelen for installering ikke skulle praktiseres strengt.

Istad Nett sendte brev både den 25.09.2018 og 19.11.2018 til alle de saksøkte, hvor det ble purret på målerbytte. Allerede da startet trusler om stenging av de saksøktes strømanlegg dersom kundene ikke selv tok kontakt med Istad for å avtale tidspunkt for å bytte måleren. Det vises i denne sammenheng til RME sin oppsummeringsrapport nr. 8/2020, hvor det blant annet fremgår følgende:

«Forbrukertilsynet *har merket seg at RME i høringsdokumentet presiserer at nettselskapene kun skal ha adgang dersom de har et saklig behov, at nettselskapet må avtale tidspunkt for tilgang med sluttbrukeren, og at personell som møter opp hos sluttbrukeren må legitimere tydelig at de kommer fra eller på vegne av selskapet. Forbrukertilsynet mener at slike kvalifiserende krav burde vært inntatt i forskriften. Som et minimum burde det presiseres i nytt § 3-1 annet ledd at sluttbruker kun plikter å gi nettselskapet i sitt område adgang til måleren for anlegge sitt dersom nettselskapet har saklig behov for dette.»*

De saksøkte slutter seg til Forbrukertilsynets merknader. Etter å ha sendt ut de to brevene høsten 2018, forsøker Istad nå å gjøre kundene ansvarlig for ikke å ha tatt kontakt med nettselskapet for å avtale målerbytte, når det er selskapets ansvar selv å avtale tid med kundene. Manglende svar fra kundene har blitt registrert som bevis for nekting på AMS-måler. Kundene kan ikke lastet for å ikke ha tatt kontakt med Istad, og manglende svar kan ikke brukes som tvangsgrunnlag.

Videre stilles det spørsmålstegn ved kraftselskapenes rettigheter til å motta og behandle legeerklæringer fra sine kunder. De fleste av de saksøkte har legeerklæring, men mener at

det ikke er riktig at kraftselskapene skal ha rett til å motta slike personopplysninger. Det er ikke klart for de saksøkte hvilket system selskapet har for å behandle slike opplysninger.

Det anføres videre at nettselskapene ikke har plikt til å bytte gamle målere ved fritak for AMS-måler. Det vises i denne sammenheng til Olje- og energidepartementets brev av 14.11.2019. Her oppgis blant annet at det er opp til hvert enkelt nettselskap å bestemme om kunder med fritak for AMS-måler skal få beholde gammel strømmåler eller ikke.

På samme måte skriver NVE i sitt skriv av 24.06.2020 til Advokatfirmaet Schjødt følgende:

> *«Nettselskapene har etter dette* rett *til å bytte ut målere også hos kunder som får fritak, men ingen direkte plikt etter energiloven og tilhørende forskrift.»*

Så lenge krav fra Justervesenet bli ivaretatt, står nettselskapene fritt i spørsmålet om måleutstyr skal byttes ut.

I sitt vedtak av 28.01.2021 viser NVE til at kunder har krav på fritak fra installasjon på AMs-måler ved dokumentert ulempe. Unntaksregelen ble utformet for å ta hensyn til de som opplevde at det ble belastende å få en AMS-måler i hus. Det følger også av bestemmelsen at nettselskaper så langt det er mulig skal tilpasse seg kundens behov.

Saksøkte Odd Einar Hagerup har under saksforberedelsen anført at han ikke lenger er part i saken.

Kundenes påstand

1. De saksøkte frifinnes.

2. Partene bærer sine egne kostnader.

Rettens vurdering

Sakens tvistetema er om de saksøkte kundene er forpliktet til å gi Istad Nett adgang til å skifte AMS-målere på nærmere bestemte målepunkt.

Retten er gjort kjent med at saksøkte Hagerup under saksforberedelsen har oppgitt å ikke lenger være part i saken. Det er ikke inngått forlik mellom Hagerup og saksøker, og retten kan ikke se at saken kan heves for hans vedkommende.

På bakgrunn av kommunikasjonen som har vært mellom partene forut for saken og partsforklaringer, legger retten til grunn at de saksøktes har motsatt seg installering av

AMS-målere. Begrunnelsene for dette er knyttet særlig til bekymring for de helsemessige konsekvenser slike målere kan ha og for Istad Netts behandling av personopplysninger.

Kundene mottok en SMS fra Bratseth AS, som utførte installeringen av AMS på vegne av Istad, hvor det ble foreslått en dato for skifte. Dersom tidspunktet ikke passet ble kunden bedt om å svare «nei». Kundene har oppgitt at et slikt svar automatisk ble registrert hos Istad som nekt til å installere AMS, selv om bakgrunnen for svaret kunne være at tidspunktet for bytte ikke passet. Retten kan imidlertid ikke se at dette er forhold av betydning for utfallet i foreliggende sak, all den tid det er utvilsomt at kundene ikke ønsker å installere måleren. Foreliggende sak har ikke sitt utspring i en misforståelse knyttet til nevnte SMS-utveksling. Kundene har også hatt flere anledninger til å la måleren installeres, både før og etter at den rettslige prosessen ble igangsatt ved begjæring om midlertidig forføyning.

Istad Nett innehar områdekonsesjon etter energiloven § 3-2 i det aktuelle området i saken, og eier det elektriske nettet som kundenes anlegg er tilknyttet. I henhold til energiloven § 3-3 er Istad Nett forpliktet til å levere elektrisk energi til alle kunder innenfor det geografiske området konsesjonen gjelder for.

Etter energiloven § 10-3 første ledd kan Istad Nett, ved overtredelse av loven eller bestemmelser eller pålegg gitt medhold av loven, ilegges tvangsmulkt. Videre kan selskapet ved overtredelser av lov eller forskrift som beskrevet i § 10-7 ilegges overtredelsesgebyr.

Det følger av § 3-1 i Forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (avregningsforskriften) at nettselskapet er ansvarlig for alle målere og måleverdier i sitt nettområde. I bestemmelsens annet ledd er følgende slått fast:

> *«Sluttbruker plikter å gi nettselskapet i sitt nettområde adgang til måleren for anlegget sitt.»*

Annet ledd ble innført ved endring av avregningsforskriften med virkning fra 01.02.2021. Det fremkommer imidlertid at RMEs Høringsdokument 8/2020 at endringen var ment som en presisering av sluttbrukers plikt, og innebar ikke en endring i gjeldende rettstilstand. I Høringsnotatet punkt 4.2.2 bemerker RME følgende om nettselskapets adgang til elektrisitetsmåler:

> *«I forslaget til nytt andre ledd foreslår vi å forskriftsfeste en plikt for sluttbrukeren til å gi nettselskapet adgang til elektrisitetsmåleren. Denne plikten gjelder selv om måleren befinner seg på innsiden av boligen. Forslaget innebærer at sluttbrukerens*

plikt vil fremgå uttrykkelig av bestemmelsen, selv om vi legger til grunn at en slik plikt også følger indirekte av første ledd.

RME legger til grunn at nettselskapet i de aller fleste tilfellene får adgang til måleren etter avtale med sluttbrukeren. Det kan likevel være hensiktsmessig at plikten sluttbrukeren har til å gi nettselskapet adgang til måleren følger tydelig av regelverket.

Nettselskapene skal bare ha adgang dersom de har et saklig behov, for eksempel kontroll av målerstand, oppgradering, vedlikehold eller utskiftning av måler. Nettselskapet må avtale tidspunkt for tilgang med sluttbrukeren, og personell som møter hos sluttbrukeren må legitimere tydelig at de kommer fra eller på vegne av nettselskapet.»

Utgangspunktet etter dette er at kunden plikter å la nettselskapet få adgang dersom det foreligger et saklig behov. Installering av AMS-måler må anses å oppfylle kriteriene til «saklig behov». Retten viser i denne sammenheng til avregningsforskriften § 4-1, som pålegger nettselskapet en plikt til å installere AMS. Første til tredje ledd lyder som følger:

«Nettselskap skal i hvert enkelt målepunkt installere AMS.

Nettselskapene har ikke plikt til å installere AMS dersom:
a. forbruket i målepunktet er lavt og uforutsigbart,
b. installasjonen er til vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker.

Dersom nettselskap og sluttbruker er uenig om installasjon av AMS, kan saken fremlegges for Reguleringsmyndigheten for energi til avgjørelse.»

Bestemmelsens annet ledd åpner for unntak fra plikten til å installere AMS. Leddets bokstav a kommer ikke til anvendelse i foreliggende sak. Bokstav b slår fast at ulempen må være «vesentlig og dokumenterbar» for sluttbruker for at nettselskapet skal anses unntatt fra plikten til å installasjon. Hva gjelder kravene til dokumentasjon, vises til Elklagenemndas avgjørelse i sak ELKN-2019-327:

«Som en forutsetning for at unntak skal kunne gis i slike tilfeller, må helseplagene være vurdert av helsepersonell og funnet reelle. Dokumentasjon må fremlegges.»

Som også opplyst i brev fra Istad til kundene, har de hatt mulighet til å søke om fritak for installering AMS-måler ved å fremlegge erklæring fra lege eller psykolog. Even Blakstad, leder for Istads kundeavdeling, oppgav i sin forklaring for retten at de har innvilget fritak til samtlige kunder som har fremlagt nødvendig dokumentasjon. Istad har ikke foretatt en egen vurdering av innholdet i erklæringen fra lege eller psykolog.

Retten legger til grunn at ingen av de saksøkte har søkt om fritak. Det er oppgitt ulike begrunnelser for dette. Slik retten forstår det, har årsakene hovedsakelig vært knyttet til at man ikke har ønsket å gi Istad tilgang til helseopplysninger, samt at noen kunder har opplevd å ikke få nødvendig erklæring fra sin lege. Retten kan ikke se at kundene har sannsynliggjort at de av helsemessige årsaker ikke kan installere AMS.

Kundene har vist til uttalelser i skriv fra NVE fra 2016 og i et brev fra OED fra 2017, hvor det anbefales at nettselskapene ikke praktiserer unntaksregelen strengt frem mot fristen i januar 2019. Til dette vil retten bemerke at den ikke finner det tvilsomt hva som er gjeldende rett i dag, og at det ved fortolkning av avregningsforskriften § 4-1 annet ledd ikke er avgjørende at man i den første tiden for AMS-utrullingen ikke anså det nødvendig å være restriktive ved praktisering av unntaksregelen. Igjen vises til at de saksøkte ikke har søkt om fritak.

Kundene er også etter nettleieavtalen forpliktet til å gi nettselskapet tilgang til egen strømmåler. Av avtalen§ 4-2 fremgår blant annet følgende:

> *«Nettselskapet har som hovedregel en plikt til å gi alle adgang til nettet (tilknytningsplikt). Tilknytningen skjer i samsvar med de til enhver tid gjeldende offentligrettslige krav og Nettselskapets tilknytningsvilkår.*
> *(...)*
> *Kunden plikter å medvirke lojalt til oppfyllelse av forpliktelser i tilknytning til kontraktsforholdet, herunder ved å yte medvirkning som er rimelig og nødvendig for at Nettselskapet skal kunne oppfylle sine lov- og forskriftsmessige forpliktelser.»*

Avtalen § 5-1 om installasjon og drift av måleutstyr lyder som følger:

> *«Nettselskapet bestemmer type måleutstyr, eier måleutstyret og har ansvaret for a godkjent måleutstyr installeres, samt drift og kontroll av dette, jf. lov om måleenheter, måling mm (LOV-2007-01-26-4). Nettselskapet kan for egen regning bytte måleutstyret ved behov. For å oppnå automatisk avlesning kan Nettselskapet kreve kommunikasjonsutstyr (antenne) utenfor målerfeltet. Nettselskapet skal ha uhindret adgang til måle- og kommunikasjonsutstyret.»*

Avtalen § 7-1 gir Nettselskapet adgang til å stenge kundens anlegg dersom det foreligger vesentlig kontraktsbrudd fra kundens side. Som vesentlig kontraktsbrudd oppgis eksempelvis *«manglende medvirkning til Nettselskapets oppfyllelse av lov- og forskriftsfastsatte forpliktelser og vesentlig brudd på krav til medvirkning i forbindelse med installasjon, vedlikehold, måleravlesing eller kontroll av utstyr.»*

I foreliggende sak har kundene ikke akseptert installering av AMS. Etter rettens syn er det liten tvil om at manglende medvirkning til installering utgjør et vesentlig kontraktsbrudd. Retten viser i denne sammenheng til Halden tingretts kjennelse av 16.11.2020, hvor retten, blant annet under henvisning til vedtak fra Elklagenemnda, kom til at det forelå et vesentlig kontraktsbrudd fra kundene på bakgrunn av manglende medvirkning til installering av AMS. Retten går ikke videre inn på spørsmålet om nettselskapets adgang til i slike tilfeller å stenge anlegget, da dette spørsmålet ikke er til behandling for retten i foreliggende sak.

Hva gjelder behandling av personopplysninger, finner retten at installering og bruk av AMS-målere ikke på generelt grunnlag kan anses å være i strid med personvernregelverket. I henhold til utgangspunktet i personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav c, er behandling av personopplysninger lovlig dersom behandlingen er *«nødvendig for å oppfylle en rettslig forpliktelse som påhviler den behandlingsansvarlige»*. Som vist til over er nettselskapene forpliktet å installere AMS-målere, jf. avregningsforskriften § 4-1, jf. § 1-1.

Videre finner retten det ikke sannsynliggjort at Istads behandling av personopplysninger ikke er tilfredsstillende. Retten viser i denne sammenheng til Blakstads forklaring for retten, hvor han redegjorde for selskapets rutiner for mottak og oppbevaring av personopplysninger i forbindelse med søknader om fritak. Blakstad forklarte at dokumenter med kunders helseopplysninger blir unntatt offentligheten, og videre at de oppbevares som fysiske dokumenter og ligger innelåst. Dokumentene ligger ikke elektronisk i noe saksbehandlingssystem. Retten kan ikke se at slik håndtering er i strid med gjeldende regelverk knyttet til behandling av denne typen personopplysninger.

De saksøkte har anført at AMS-målere utgjør en risiko for helsen og at plikten til å installere måleren innebærer brudd på Grunnloven § 112.

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet konkluderer i sin uttalelse av 21.08.2017 med at strålingen fra AMS-målere er så svak at den ikke er helsefarlig. Videre uttales det:

> *«Ekspertgrupper og vitenskapelige komitéer gjennomgår all tilgjengelig forskning på strålingsområdet jevnlig. Alle forskningsresultater so oppfyller de vitenskapelige kvalitetskravene legges til grunn. Noen stikkord her er reproduserbarhet, metodekvalitet, objektivitet og fagvurderte publikasjoner i anerkjente vitenskapelige tidsskrifter.* ***Gjennomgangene viser at eksponering fra mobil- og radiosendere ikke er farlig for helsa så lenge nivåene er under anbefalte grenseverdier.*** *Dette er vitenskapelig baserte grenseverdier som Norge og de aller fleste land i verden følger.*
>
> *Strålevernet er ikke kjent med at noe land har lavere grenseverdier som er basert på et vitenskapelig grunnlag. Strålevernet er kjent med at enkelt hevder at det finnes ny*

forskning som myndighetene ikke tar hensyn til, men det viser seg ofte at dette er forskning som ikke oppfyller de vitenskapelige kvalitetskravene.»

OED har også uttalt seg om bekymringene knytte til helserisikoen, blant annet i sitt vedtak 30.06.2020 hvor det fremgår følgende:

«Når det gjelder spørsmål om evt. helsemessige virkninger av AMS, støtter departementet seg på vurderinger og anbefalinger som gjøres av norske helsemyndigheter. Departementet bemerker at Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (tidligere Statens strålevern), som relevant fagmyndighet for strålevern i Norge, tydelig slår fast at elektromagnetiske felt fra de nye strømmålerne er svært svake og ikke representerer noen helsefare. Et eget utvalg ble for noen år siden satt sammen for å undersøke forskningen som var gjort om temaet. Konklusjonen var at det ikke finnes vitenskapelig grunnlag for å hevde at det er en sammenheng mellom helseplager og svake radiofrekvente felt. Også Helsedirektoratet understreker at det ikke er dokumentert sammenheng mellom helseplager og så svak stråling. (...).»

Retten kan ikke se at fra saksøktes side er sannsynliggjort at AMS-målere utgjør en helserisiko som medfører brudd på Grunnloven § 112. Retten står da igjen med de siterte uttalelser fra norske myndigheter og legger disse til grunn.

Retten finner etter dette at de saksøkte plikter å gi Istad Nett AS adgang til å installere nye AMS-målere på målepunkter som fremgår av slutningen.

Sakskostnader

Det er ikke nedlagt påstand om sakskostnader og disse tilkjennes ikke.

Dommen er ikke avsagt innen lovens frist. Grunnen er sykdom og andre gjøremål i domstolen.

DOMSSLUTNING

1. De saksøkte plikter å gi Istad Nett AS adgang til å installere nye AMS-målere på målepunkter med følgende måle-id og adresse:

    a. Jonas Eik, målenummer 3110, Margareta Dahls gate 38, 6413 Molde og målenummer 37162, Håkon Herdebreis veg 644
    b. Odd Einar Hagerup, målenummer 15887, Tornesvegen 489, 6443 Tornes i Romsdal
    c. Cornelius Eckert og Linda Bergseth, målenummer 44803, Stavlundvegen 20, 6430 Bud
    d. Sissel Anita Aas, målenummer 42377, Segleneset 14, 1. etg., 6408 Aureosen
    e. Bjørn Andre Halse Myklebust, målenummer 19377989, Nakkvegen 24, 6455 Kortgarden
    f. Kristian Eik, målenummer 49378, Langåsvegen 10 A, 6450 Hjelset
    g. Thomas Øyen, målenummer 18401399, Trøbakken 16, 6633 Gjemnes

2. Partene bærer egne kostnader.

Retten hevet

Andrea Christina Gundersen

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.

MØRE OG ROMSDAL TINGRETT

Dok 9

Odd Einar Hagerup
Tornesvegen 489

6443 Tornes i Romsdal

Deres referanse	Vår referanse	Dato
	21-068228TVI-TMOR/TMOL	01.06.2021

Elektronisk postforkynning med mottakskvittering

Vedlagte dokument(er):

Dokument	Dokumentdato	Dokumentnummer
Dom i sivil sak	01.06.2021	68228/7

regnes som forkynt for deg når du har signert dokumentet gjennom Postens elektroniske signeringstjeneste. Du må laste ned dokumentet snarest mulig og senest innen fristen for nedlastning utløper. Denne fristen fremgår av sendingen. Dersom du har Digipost blir dokumentet automatisk sendt til din digitale postkasse.

At dokumentet er forkynt, vil si at det regnes for å ha kommet fram til deg, slik at du har kunnet gjøre deg kjent med innholdet. Forkynningsdatoen er blant annet utgangspunkt for beregning av frister.

Dersom vi ikke mottar signeringsbekreftelse innen signeringsfristens utløp vil vedlagte dokument(er) bli forkynt for deg på din bopel eller arbeidsplass av stevnevitne/politiet.

Frist for signering fremgår av sendingen fra Postens elektroniske signeringstjeneste.

Hvis du har spørsmål om forkynningen, kan du ta kontakt med vårt kontor.

Møre og Romsdal tingrett

Marit Solli
rådgiver

Dette dokumentet er signert elektronisk og inneholder derfor ingen fysisk signatur.

Postadresse
Postboks 1354 Sentrum, 6001 Ålesund

Sentralbord
70 33 47 00

Saksbehandler
Marit Solli

Bankgiro

Organisasjonsnummer
926723200

Kontoradresse
Skansekaia 2, Ålesund
Julsundvegen 9, Molde
10, Volda
Fylkeshuset
Skjervavegen
Storgata 43, Kristiansund

Telefaks

Telefon
70 33 47 00

Ekspedisjonstid
0800 - 1530 (1500)

Internett/E-post
domstol.no/more-og-romsdal

more.og.romsdal.tingrett@domstol.no

MØRE OG ROMSDAL TINGRETT

Dok 10

Bjørn Andre Halse Myklebust
Nakkvegen 24

6455 Kortgarden

Deres referanse	Vår referanse	Dato
	21-068228TVI-TMOR/TMOL	01.06.2021

Elektronisk postforkynning med mottakskvittering

Vedlagte dokument(er):

Dokument	Dokumentdato	Dokumentnummer
Dom i sivil sak	01.06.2021	68228/7

regnes som forkynt for deg når du har signert dokumentet gjennom Postens elektroniske signeringstjeneste. Du må laste ned dokumentet snarest mulig og senest innen fristen for nedlastning utløper. Denne fristen fremgår av sendingen. Dersom du har Digipost blir dokumentet automatisk sendt til din digitale postkasse.

At dokumentet er forkynt, vil si at det regnes for å ha kommet fram til deg, slik at du har kunnet gjøre deg kjent med innholdet. Forkynningsdatoen er blant annet utgangspunkt for beregning av frister.

Dersom vi ikke mottar signeringsbekreftelse innen signeringsfristens utløp vil vedlagte dokument(er) bli forkynt for deg på din bopel eller arbeidsplass av stevnevitne/politiet.

Frist for signering fremgår av sendingen fra Postens elektroniske signeringstjeneste.

Hvis du har spørsmål om forkynningen, kan du ta kontakt med vårt kontor.

Møre og Romsdal tingrett

Marit Solli
rådgiver

Dette dokumentet er signert elektronisk og inneholder derfor ingen fysisk signatur.

Postadresse
Postboks 1354 Sentrum, 6001 Ålesund

Sentralbord
70 33 47 00

Saksbehandler
Marit Solli

Bankgiro

Organisasjonsnummer
926723200

Kontoradresse
Skansekaia 2, Ålesund
Julsundvegen 9, Molde
10, Volda
Fylkeshuset
Skjervavegen
Storgata 43, Kristiansund

Telefaks

Telefon
70 33 47 00

Ekspedisjonstid
0800 - 1530 (1500)

Internett/E-post
domstol.no/more-og-romsdal

more.og.romsdal.tingrett@domstol.no

MØRE OG ROMSDAL TINGRETT

Dok 11

Jonas Eik
Margareta Dahls gate 38

6413 Molde

Deres referanse	Vår referanse	Dato
	21-068228TVI-TMOR/TMOL	01.06.2021

Elektronisk postforkynning med mottakskvittering

Vedlagte dokument(er):

Dokument	Dokumentdato	Dokumentnummer
Dom i sivil sak	01.06.2021	68228/7

regnes som forkynt for deg når du har signert dokumentet gjennom Postens elektroniske signeringstjeneste. Du må laste ned dokumentet snarest mulig og senest innen fristen for nedlastning utløper. Denne fristen fremgår av sendingen. Dersom du har Digipost blir dokumentet automatisk sendt til din digitale postkasse.

At dokumentet er forkynt, vil si at det regnes for å ha kommet fram til deg, slik at du har kunnet gjøre deg kjent med innholdet. Forkynningsdatoen er blant annet utgangspunkt for beregning av frister.

Dersom vi ikke mottar signeringsbekreftelse innen signeringsfristens utløp vil vedlagte dokument(er) bli forkynt for deg på din bopel eller arbeidsplass av stevnevitne/politiet.

Frist for signering fremgår av sendingen fra Postens elektroniske signeringstjeneste.

Hvis du har spørsmål om forkynningen, kan du ta kontakt med vårt kontor.

Møre og Romsdal tingrett

Marit Solli
rådgiver

Dette dokumentet er signert elektronisk og inneholder derfor ingen fysisk signatur.

Postadresse
Postboks 1354 Sentrum, 6001 Ålesund

Sentralbord
70 33 47 00

Saksbehandler
Marit Solli

Bankgiro

Organisasjonsnummer
926723200

Kontoradresse
Skansekaia 2, Ålesund
Julsundvegen 9, Molde
10, Volda
Fylkeshuset
Skjervavegen
Storgata 43, Kristiansund

Telefaks

Telefon
70 33 47 00

Ekspedisjonstid
0800 - 1530 (1500)

Internett/E-post
domstol.no/more-og-romsdal

more.og.romsdal.tingrett@domstol.no

MØRE OG ROMSDAL TINGRETT

Dok 12

Cornelius Klaus Eckert
Stavlundvegen 20

6430 Bud

Deres referanse	Vår referanse	Dato
	21-068228TVI-TMOR/TMOL	01.06.2021

Elektronisk postforkynning med mottakskvittering

Vedlagte dokument(er):

Dokument	Dokumentdato	Dokumentnummer
Dom i sivil sak	01.06.2021	68228/7

regnes som forkynt for deg når du har signert dokumentet gjennom Postens elektroniske signeringstjeneste. Du må laste ned dokumentet snarest mulig og senest innen fristen for nedlastning utløper. Denne fristen fremgår av sendingen. Dersom du har Digipost blir dokumentet automatisk sendt til din digitale postkasse.

At dokumentet er forkynt, vil si at det regnes for å ha kommet fram til deg, slik at du har kunnet gjøre deg kjent med innholdet. Forkynningsdatoen er blant annet utgangspunkt for beregning av frister.

Dersom vi ikke mottar signeringsbekreftelse innen signeringsfristens utløp vil vedlagte dokument(er) bli forkynt for deg på din bopel eller arbeidsplass av stevnevitne/politiet.

Frist for signering fremgår av sendingen fra Postens elektroniske signeringstjeneste.

Hvis du har spørsmål om forkynningen, kan du ta kontakt med vårt kontor.

Møre og Romsdal tingrett

Marit Solli
rådgiver

Dette dokumentet er signert elektronisk og inneholder derfor ingen fysisk signatur.

Postadresse
Postboks 1354 Sentrum, 6001 Ålesund

Sentralbord
70 33 47 00

Saksbehandler
Marit Solli

Bankgiro

Organisasjonsnummer
926723200

Kontoradresse
Skansekaia 2, Ålesund
Julsundvegen 9, Molde
10, Volda
Fylkeshuset
Skjervavegen
Storgata 43, Kristiansund

Telefaks

Telefon
70 33 47 00

Ekspedisjonstid
0800 - 1530 (1500)

Internett/E-post
domstol.no/more-og-romsdal

more.og.romsdal.tingrett@domstol.no

MØRE OG ROMSDAL TINGRETT

Dok 13

Sissel Anita Aas
Seglneset 14

6408 Aureosen

Deres referanse	Vår referanse	Dato
	21-068228TVI-TMOR/TMOL	01.06.2021

Elektronisk postforkynning med mottakskvittering

Vedlagte dokument(er):

Dokument	Dokumentdato	Dokumentnummer
Dom i sivil sak	01.06.2021	68228/7

regnes som forkynt for deg når du har signert dokumentet gjennom Postens elektroniske signeringstjeneste. Du må laste ned dokumentet snarest mulig og senest innen fristen for nedlastning utløper. Denne fristen fremgår av sendingen. Dersom du har Digipost blir dokumentet automatisk sendt til din digitale postkasse.

At dokumentet er forkynt, vil si at det regnes for å ha kommet fram til deg, slik at du har kunnet gjøre deg kjent med innholdet. Forkynningsdatoen er blant annet utgangspunkt for beregning av frister.

Dersom vi ikke mottar signeringsbekreftelse innen signeringsfristens utløp vil vedlagte dokument(er) bli forkynt for deg på din bopel eller arbeidsplass av stevnevitne/politiet.

Frist for signering fremgår av sendingen fra Postens elektroniske signeringstjeneste.

Hvis du har spørsmål om forkynningen, kan du ta kontakt med vårt kontor.

Møre og Romsdal tingrett

Marit Solli
rådgiver

Dette dokumentet er signert elektronisk og inneholder derfor ingen fysisk signatur.

Postadresse
Postboks 1354 Sentrum, 6001 Ålesund

Sentralbord
70 33 47 00

Saksbehandler
Marit Solli

Bankgiro

Organisasjonsnummer
926723200

Kontoradresse
Skansekaia 2, Ålesund
Julsundvegen 9, Molde
10, Volda
Fylkeshuset
Skjervavegen
Storgata 43, Kristiansund

Telefaks

Telefon
70 33 47 00

Ekspedisjonstid
0800 - 1530 (1500)

Internett/E-post
domstol.no/more-og-romsdal

more.og.romsdal.tingrett@domstol.no

MØRE OG ROMSDAL TINGRETT

Dok 14

Kristian Eik
Langåsvegen 10 A

6450 Hjelset

Deres referanse	Vår referanse	Dato
	21-068228TVI-TMOR/TMOL	01.06.2021

Elektronisk postforkynning med mottakskvittering

Vedlagte dokument(er):

Dokument	Dokumentdato	Dokumentnummer
Dom i sivil sak	01.06.2021	68228/7

regnes som forkynt for deg når du har signert dokumentet gjennom Postens elektroniske signeringstjeneste. Du må laste ned dokumentet snarest mulig og senest innen fristen for nedlastning utløper. Denne fristen fremgår av sendingen. Dersom du har Digipost blir dokumentet automatisk sendt til din digitale postkasse.

At dokumentet er forkynt, vil si at det regnes for å ha kommet fram til deg, slik at du har kunnet gjøre deg kjent med innholdet. Forkynningsdatoen er blant annet utgangspunkt for beregning av frister.

Dersom vi ikke mottar signeringsbekreftelse innen signeringsfristens utløp vil vedlagte dokument(er) bli forkynt for deg på din bopel eller arbeidsplass av stevnevitne/politiet.

Frist for signering fremgår av sendingen fra Postens elektroniske signeringstjeneste.

Hvis du har spørsmål om forkynningen, kan du ta kontakt med vårt kontor.

Møre og Romsdal tingrett

Marit Solli
rådgiver

Dette dokumentet er signert elektronisk og inneholder derfor ingen fysisk signatur.

Postadresse
Postboks 1354 Sentrum, 6001 Ålesund

Sentralbord
70 33 47 00

Saksbehandler
Marit Solli

Bankgiro

Organisasjonsnummer
926723200

Kontoradresse
Skansekaia 2, Ålesund
Julsundvegen 9, Molde
10, Volda
Fylkeshuset
Skjervavegen
Storgata 43, Kristiansund

Telefaks

Telefon
70 33 47 00

Ekspedisjonstid
0800 - 1530 (1500)

Internett/E-post
domstol.no/more-og-romsdal

more.og.romsdal.tingrett@domstol.no

MØRE OG ROMSDAL TINGRETT

Dok 15

Thomas Øyen
Trøbakken 16

6633 Gjemnes

Deres referanse	Vår referanse	Dato
	21-068228TVI-TMOR/TMOL	01.06.2021

Elektronisk postforkynning med mottakskvittering

Vedlagte dokument(er):

Dokument	Dokumentdato	Dokumentnummer
Dom i sivil sak	01.06.2021	68228/7

regnes som forkynt for deg når du har signert dokumentet gjennom Postens elektroniske signeringstjeneste. Du må laste ned dokumentet snarest mulig og senest innen fristen for nedlastning utløper. Denne fristen fremgår av sendingen. Dersom du har Digipost blir dokumentet automatisk sendt til din digitale postkasse.

At dokumentet er forkynt, vil si at det regnes for å ha kommet fram til deg, slik at du har kunnet gjøre deg kjent med innholdet. Forkynningsdatoen er blant annet utgangspunkt for beregning av frister.

Dersom vi ikke mottar signeringsbekreftelse innen signeringsfristens utløp vil vedlagte dokument(er) bli forkynt for deg på din bopel eller arbeidsplass av stevnevitne/politiet.

Frist for signering fremgår av sendingen fra Postens elektroniske signeringstjeneste.

Hvis du har spørsmål om forkynningen, kan du ta kontakt med vårt kontor.

Møre og Romsdal tingrett

Marit Solli
rådgiver

Dette dokumentet er signert elektronisk og inneholder derfor ingen fysisk signatur.

Postadresse
Postboks 1354 Sentrum, 6001 Ålesund

Sentralbord
70 33 47 00

Saksbehandler
Marit Solli

Bankgiro

Organisasjonsnummer
926723200

Kontoradresse
Skansekaia 2, Ålesund
Julsundvegen 9, Molde
10, Volda
Fylkeshuset
Skjervavegen
Storgata 43, Kristiansund

Telefaks

Telefon
70 33 47 00

Ekspedisjonstid
0800 - 1530 (1500)

Internett/E-post
domstol.no/more-og-romsdal

more.og.romsdal.tingrett@domstol.no

Dokumentsamling i sak 21-068228TVI-TMOR/TMOL

7 TMOR Dom i sivil sak - fagdommer(e) 2021-06-01.....1
Bilag 1: Signert dom.pdf.....17
9 TMOR Elektronisk postforkynning 2021-06-01.....31
10 TMOR Elektronisk postforkynning 2021-06-01.....32
11 TMOR Elektronisk postforkynning 2021-06-01.....33
12 TMOR Elektronisk postforkynning 2021-06-01.....34
13 TMOR Elektronisk postforkynning 2021-06-01.....35
14 TMOR Elektronisk postforkynning 2021-06-01.....36
15 TMOR Elektronisk postforkynning 2021-06-01.....37